

CHAU

OOP

woord van

r.

vertelt de Knoop
ichau heeft door-
n zijn gevangen-
mentaire waarde
stingsjaten.
de bij den boek-
rden in de volg-

- Giro nr 36000.

kert een boek,
door

e Reformatie
n en waarin hij
cht der Duitsche

in den handel,
die zich tijdens
voor dit werk,
met juist adres

TE UTRECHT,
formaat en met

Weekblad

Utrecht - Tel. 20640

DWALING

egingen door
d. Kok,
ed. te Zaamslag
90 gebonden
g. Vrij zicht.
ERS - Utrecht
straat 13

DOGESCHOOL

31 K.O. VRIJGE-
MEERDE KERKEN
TE KAMPEN.

ogeleeraren maakt
rijdag 28 Septem-
Consistoriekamer
aan den Broeder-
ijring en recensie
ts hebben, en dat
en voor de cursus
des avonds om 7
og in de Nieuwe

vereischt diploma
amen gymnasium
komstig Staats-
gschrift van den

oemd:
nus, h.t. praeses.
r, h.t. secretaris.
1945.

KT

er aan

en op deze
eren?

ezinnen van
loor het ge-
reid.

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen. Administratieadres: Drukkerij Komink en Zoon, Over den Dom, Utrecht, Telefoon 11989.

Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., Goes
Telef. No. 2424 - Postrekening No. 36000

Abonnement: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling. Voor het Buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar. Advertentie: 10 ct. p. mm. Loose nummers 20 ct.

INHOUD: Hoofdartikel: Uit en door of voor en zonder het geloof — Uit de Schrift: Verbondsactiviteit — Opvoeding en Onderwijs: In de wereld van den Bijbel — Kerkelijk leven: Een reeks licties: „Positieve bijdragen leveren”: „Tusschen Ja en Neen”: Een nieuwe uitspraakreeks der „Synode” II: Een onverdacht getuige — Stemmen uit onze Kerken: Nogmaals: Dr K. Dijk en het Verbond — Groninger brieven — Perschoon — Kerknieuws:

HOOFDARTIKEL

UIT EN DOOR OF VOOR EN ZONDER

HET GELOOF.

II.

door
Prof. Dr S. GRELDANUS.

Wanneer we dan ook naar het getal moesten oordeelen, zouden we Johannes den Dooper, den Heere Jezus, de Reformatoren, de Cock, Kuyper en de anderen, verscheurders van de kerk moeten noemen. Zij hebben telkens maar een klein deel van het kerkvolk in dien tijd op de door hen gewezen banen mogen leiden, maar verreweg de meesten der volks- en kerkleden hebben zich van hen verwijderd gehouden, hoofden en anderen, leiders en geleiders, of zelfs zich tegen hen opgemaakt ten strijde en ter uitroeiing. Maar bij de Kerk des Heeren is het voor de vraag naar den wezenlijken band aan, en de rechte verhouding tot, haar niet dit waarop het in de eerste en voornaamste plaats aankomt, of de meerderheid aan onzen kant staat, of de hoogen en grooten met ons instemmen en meegaan, of de massa ons volgt, hoe de houding en verhouding van menschen en menigten, aanzienlijken, geleerden, geëerden, de meerderheid, tegenover ons is, doch hoe we staan tegenover, en handelen ten aanzien van Gods Woord, of den Heere Christus, het Hoofd der Kerk, ons in ons denken, spreken, handelen, als naar Zijn Woord denkende, sprekende, handelende, erkent, of als daarmee in strijd zijnde, veroordeelt.

Hier komt alles aan op het hooren naar, en gehoorzamen aan Gods Woord. Wie naar dat Woord hoort en handelt, wordt door den Heere erkend als de Zijne, dus als in de rechte verhouding tot Hem en Zijn kerk staande, ook al zou hij onder menschen vrij alleen, en zonder gemeenschap of aanhang zijn. Maar wie van dat Woord afwijkt in denken en spreken en handelen, en met dat Woord strijdig zich in zijn levensopenbaring betoont, die wordt door Hem niet als de Zijne, als recht lid Zijner gemeente erkend, maar veroordeeld, en wanneer bekeering uitblijft, verworpen, ook al heeft hij menigten op zijne hand, staan leiders en hoofden hem bij, juicht de massa hem toe, is hij groot in de wereld, en in aanzien bij velen, zelfs de meesten. Ook in dezen geldt: Het is niet gelijk de mensch ziet; want de mensch ziet aan wat voor oogen is, maar de Heere ziet het hart aan. Het waren maar weinigen, die samen waren, misschien een 120 personen, Hand. 1:15, en dat waren niet de hooge priesters met de andere leiders en leeraren des volks, van wie er denklijk niet één

onder hen aanwezig is geweest, en zij waren niet in de voorhoven van den tempel, doch zij waren daar als een klein, afgescheiden kringetje. Maar zij wachten daar naar het bevel des Heeren op hetgeen Hij doen zou, Hand. 1:4. En zie op hen stortte Hij Zijnen Geest uit, Hand. 2. Hen toonde Hij te erkennen als Zijne gemeente, Zijne geloovigen, Zijne kerk. Tempel en priesters, Sanhedrin en Joodsche leeraars, offerende menigte en groote massa, ging Hij voorbij. Die weinige apostelen met die enkele anderen waren Zijne kerk. En bij hen moesten zich aansluiten, wie door Hem als rechte leden Zijner gemeente erkend wilden zijn. Behooren tot de groote menigte, zijn in of bij den tempel, zich voegen naar hooge priesters en Joodsche leeraars, het gaf in dezen niets, ja, het werkte verkeerd. Op gelooven in Hem, op hooren naar Zijn Woord, op zich voegen bij Zijn discipelen, die zich gedroegen naar Zijn bevel, kwam het aan om waarlijk lid Zijner gemeente te wezen en door Hem als de Zijne erkend te worden. Hij stortte Zijnen Geest slechts uit op die apostelen en die bij hen waren, en vervolgens op degenen, die in Hem geloovende, en naar Zijn Woord hoorende, bij hen zich aansloten. Die dan zijn woord — d.i. Petrus' prediking van den Heere Christus — gaarne aannamen, werden gedoopt... en de Heere deed dagelijks tot de gemeente, die zalig werden, Hand. 2:41, 47. En het woord Gods wies, en het getal der discipelen vermenigvuldigde te Jeruzalem zeer, Hand. 6:7. Op het Woord Gods, en de houding daartegenover, komt het in dezen maar alleen aan.

Eens was de Heere te Kapernaüm. Velen kwamen tot Hem, die Hij onderwees en van hunne lichamelijke en geestelijke ziekten geneas. Zoo groot was Zijne wonderwerking, dat de tot Hem van Jeruzalem gekomen schriftgeleerden zeiden: „Hij heeft Beëlzebub, en door den overste der duivelen werpt Hij de duivelen uit.” Ook Zijne verwanten maakten zich over Hem ongerust, Zijne moeder en Zijn broeders, en vreesden, dat Hij overspannen was, psychopathisch aangedaan. Als degenen, die Hem bestonden, dat hoorden, n.l. Zijne verbazingwekkende werkzaamheid, gingen zij uit om Hem vast te houden; want zij zeiden: „Hij is buiten Zijn zinnen”, Marc. 3:21. Het was geestelijk met Hem niet in orde, dachten zij. Maar zij konden niet bij Hem komen om Hem vast te grijpen en mee naar huis te nemen. De schare stond zoo dicht opeengepakt. Er was geen doorkomen aan, noch inkomen in het huis, waarin de Heere nu was, en van waaruit Hij de schare onderwees. Maar nu vroegen zij aan deze verzamelden, even aan den Heere te willen doorgeven, dat zij hier waren en Hem wilden spreken. Zoo kwamen dan Zijn broeders en Zijne moeder, en buiten staande, zonden tot Hem en riepen Hem, vs. 31. Zij dachten blijkbaar, dat zij als Zijn lichamelijke verwanten, Hem het naast bestonden, en dat Hij wel Zijn onderwijs en onderrichting in betrekking tot de schare zou staken, om hun te woord te staan, en Zich door hen te laten meenemen naar huis. Welwillend gaven de verzamelden aan het verzoek van 's Heeren verwanten gehoor, en brachten de boodschap aan Hem over. De schare zat rondom Hem; en zij zeiden tot Hem: Zie, Uwe moeder en Uw broeders daar buiten zoeken U, vs. 32. Ook deze schare was blijkbaar van dezelfde gedachte als die ver-

wanten. De mensch ziet aan wat voor oogen is, en oordeelt naar het uitwendige, in dit geval naar lichamelijke betrekkingen en bloedverwantschap.

Maar de Heere zeide: Dat is niet recht. Zoo zit het met de zaak van Mijn rijk en kerk niet, want zoo staat het met de verhouding tot Mij niet. Hij antwoordde hun, zeggende: „Wie is Mijn moeder, of mijn broeders? vs. 33. Daarmee wijst Hij bloedsbanden af als van beslissende betekenis inzake ware en blijvende gemeenschap met Hem. Die hebben voor het behooren tot Hem geene betekenis. Rondom overzien hebbende, die om Hem zaten, zeide Hij: „Zie, Mijne moeder en Mijn broeders,” vs. 34. Niet zij, die daar buiten om Hem riepen, en Hem voor geesteskrank hielden, en dus niet in Hem als den door God gegeven Messias geloofden, maar aardschelijk van Hem dachten, waren Zijne eigenlijke moeder en broeders, die Hij waarlijk en duurzaam als de Zijnen erkende. Daarvoor was een andere band noodig, dan die des bloeds. Want zoo wie den wil Gods doet, die is Mijn broeder en Mijne zuster en moeder, vs. 35.

Wat vereischt wordt, is het doen van Gods wil, het hooren naar Zijn Woord, het gelooven in Zijnen Zoon, Dien Hij tot onzen Zaligmaker gezonden heeft, en daarom het luisteren met geloovige en gehoorzame onderworpenheid naar hetgeen Deze tot ons zegt. Een geestelijke band van geloovige aanneming en ootmoedige gehoorzaamheid is noodig. Dan erkent Hij als broeder en zuster en moeder. Anders snijdt Hij den band, die er tusschen Hem en ons mag bestaan, eens door, wil Hij van ons als Zijn verwanten of betrekkingen niet weten, spreekt Hij eenmaal tot ons: „Ik ken u niet van waar gij zijt”, Luc. 13:27.

Wij kunnen dan wel zeggen: Wij hebben in Uwe tegenwoordigheid gegeten en gedronken. En gij hebt in onze straten geleerd, Luc. 13:26. Heere, Heere, hebben wij niet in Uwen naam geprofeet, en in Uwen naam duivelen uitgeworpen, en in Uwen naam vele krachten gedaan? Matth. 7:22.

Doch dat alles zal ons dan niet baten, als Hij dan tot ons spreken moet: „Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij die de ongerechtigheid werkt” Matth. 7:23. Niet een iegelijk, die tot Mij zegt: „Heere, Heere! zal ingaan in het koninkrijk der hemelen, maar die daar doet den wil Mijns Vaders, Die in de hemelen is,” Matth. 7:21.

Dit alles is ook van kracht en heeft zijne betekenis op kerkelijk gebied. Niet die is een waar en eeuwigblijvend lid van 's Heeren kerk, die zegt: „Ik behoort tot die kerkgroep, waartoe ook mijn ouders en grootouders behoord hebben. Ik volg die en die Generale Synodes. Ik houd mij aan die en die geëerde, geleerde, groote mannen en hunne meening of uitspraken. Ik sluit mij aan bij de meerderheid, de groote menigte. Dat alles baat ons niet om waarlijk door den Heere erkend te worden als in eeuwige zaligende gemeenschap met Hem te staan. Het komt er maar op aan, dat wij den wille Gods gedaan hebben en doen, ook in kerkelijk opzicht, dat we Gods Woord hebben aangenomen, zooals Hij het tot ons spreekt, in geloof en gehoorzaamheid, dat wij Zijne Waarheid hebben beleeden, niet maar naar onzen smaak en naar ons gevoelen en inzicht, doch naar Hij die Waarheid heeft geopenbaard in

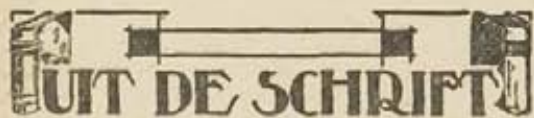
Zijn Woord, dat wij in ons kerkelijk handelen niet te werk gegaan zijn naar eigen believen en menselijk goedvinden, maar naar den eisch van Zijn heilgdom, ons bekend gemaakt in Zijn Woord. Wie is Mijne moeder, of Mijn broeders? Zoo wie den wil van God doet, die is Mijn broeder en Mijne zuster en moeder.

Daarom is ook niet hij een kerkscheurder, die zich in geloof en leer en handeling houdt aan Gods Woord en Waarheid en Ordening, en daarom den gemeenschapsband verbreken moet met hen, die voor dat Woord zich niet buigen, naar die Waarheid niet spreken en leeren, naar die Ordeningen zich ook in het kerkelijke niet gedragen, en voorzover zij zich in dat alles van dat Woord, die Waarheid, en die Ordening losmaken, of er zich tegen stellen. Ook al breekt die aan Gods Woord gehoorzame, die Waarheid Gods geloovig belijdende, aan die Ordening Gods zich in ootmoedigheid onderwerpende, dan ter wille van die gehoorzaamheid en belijdenis met vader en moeder, met vriendenkring, met de kerkgemeenschap, waartoe hij behoorde, met allerlei inrichting en personen, hoe hoog ook en in eere, met de groote menigte, zoodat hij schier alleen komt te staan, en slechts overblijft met weinige getrouwen, niet geteld in de wereld misschien om geringheid van aanzien en weinige beduidendheid van getal, dan is nochtans niet deze een verscheurder van 's Heeren kerk, maar integendeel die hoogen en grooten en invloedrijken en menigten, die zich niet naar eisch buigen voor Gods Woord, Zijne Waarheid niet onverschuld belijden, maar door hunne dwaalleer verbasteren, en in het kerkelijk handelen niet den Heere en Zijn recht laten heerschen, maar menselijke hoogheid ten troon verheffen, en hiërarchie en synodocratie Zijne kerk willen doen overheerschen.

In dit laatste geval wordt breken met de zulken en hun doen en gezelschap plicht naar Gods Woord, en om der Waarheid des Heeren en des heils Zijner gemeente wille. Banden des bloeds, banden van vriendschap, banden van kerkelijke gemeenschap, banden van volgzzaamheid en onderdanigheid, moeten dan verbroken worden, om niet door den Heere als waarlijk de Zijne verloochend te worden. Niet een legelijk, die zegt: „Heere, Heere“, niet een legelijk die in 's Heeren naam profeteert en krachten werkt, misschien wel vele krachten, niet een legelijk, die zeggen kan: wij hebben met den Heere gegeten, en in onze straten heeft Hij geleerd, zal ingaan in het koninkrijk der hemelen, maar slechts hij, gering of in aanzien, ambtsdrager of niet in eenig bijzonder ambt staande geloovige, die doet, ook in het kerkelijke, den wille Gods, ons in Zijn Woord geopenbaard.

Geen menselijke beschouwingen en oordeelen gelden hier. God vraagt ons eenmaal niet, of we gedacht en gedaan, geloofd en gehandeld hebben, zooals die of die het ons zeiden, noch of wij ons gedragen hebben naar die of die ons voorgingen, maar of wij ons, ook in het kerkelijk denken, belijden, en beleven, gedragen hebben naar wat Hij ons gebod in Zijn Woord, hetzij wij vele, of maar weinige, medestanders hadden, en hetzij grooten en machtigen en menigten zich tegen ons stelden, hetzij dit anders mocht wezen.

Zoo wie den wille Gods doet, die is des Heeren broeder en zuster en moeder. Die is de rechte kerkbouwer en bevorderaar van haar heil. De anderen, hoe velen ook, hoe geleerd, hoe in aanzien, zijn kerkbedervers en kerkverwoesters, met hoe gansch andere en verheven namen zij zich ook mogen versieren.

UIT DE SCHRIFT

Verbandsactiviteit ¹⁾.

Gijlieden zijt kinderen der profeten en des verbonds, hetwelk God met onze vaderen opgericht heeft. Hand. 3:25a.

Deze woorden openbaren den verbondslust des Heeren. Ze willen de diepste beweegredenen ontdekken van den genaderoop, die komt tot een volk, dat Christus' bloed in wraakgeroep heeft aangedurfd!

Petrus zet hier den eisch der bekeering onder de spanning van Gods verbondsrechten. Weinige weken geleden heeft het volk der Joden het bloed van Christus tot een oordeel over zich ingeroepen. In het volk zelf ligt dus alleen motief voor het wraakzoekend bloed van Hem, Dien zij verdoemd hebben, maar Die door God is gerechtvaardigd.

Wanneer dan later door Petrus de roep der bekeering tot hen uitgaat en de stem van Christus' bloed tot vergeving wordt gepredikt, moet de grond daarvoor gezocht worden buiten het volk. Daarom wijst Petrus ook naar het verbond, dat God opgericht heeft, eeuwen vóór zij leefden, hoewel Hij hen toen reeds in dat verbond medebegrepen heeft, als kinderen van die vaderen! Dat is dan ook de diepste grond voor den genaderoop nu na de Christus-verwerping alleen de vloek kon verwacht worden.

Hierin maakt God openbaar Zijn verbondslust. Want deze roep is alleen vrucht van de trouw des Heeren. Het verbond brengt ons immers, wat betreft zijn oorsprong, zijn vastheid en bewaring BUITEN ons zelf tot God!

't Is de HEERE, Die dat verbond heeft opgericht. Van Hem ging het uit, van Zijn welbehagen; 't is uitvloeisel van Zijn souvereinen wil, die in genade Zich een volk verkiest en grijpt en bewaart. In Hem alleen rust het. Niet de vaderen hebben het verbond met den Heere gezocht en gesloten, maar God heeft de vaderen gezocht en in Zijn verbond opgenomen. En zij hebben pas later, na Gods afkondiging van het verbond, dit dankend kunnen aangaarden.

Zoo heeft de HEERE dit verbond ook gebracht tot en gehandhaafd in geslachten. Hij heeft aan Zijn volk kinderen des verbonds gegeven, en hen zoo in Zijn verbond ingezet. Zoo zijn ze nu erfgenamen, niet door eigen wil, maar omdat ze erfgenaam gemaakt zijn, omdat ze zonen en dochteren door God genaamd zijn.

En nu kan de HEERE zijn verbond niet vergeten. Hij kan Zijn beloften niet intrekken. Hij kan Zijn verbond niet laten doodloopen in het slop van onze zonden. Daarom komt Hij weer, en komt Hij telkens, en werpt Hij Christus' bloed niet tot wraak, maar tot rechtvaardiging onder Zijn volk, opdat een ieder die gelooft in Zijn eeuwige verbondstrouw, bewezen in Christus' bloed, nog het leven verkrijgt.

Uit die verbondstrouw van God alleen is te verklaren elke roep tot wederkeer. Hij kan en wil niet rusten bij een weggezonden verbondsvolk, bij alleen-maar-weggevoeren en onttrouwe verbondskinderen; Zijn trouw zocht telkens weer de handhaving van Zijn verbond in den gedurigen roep tot wederkeer, tot terugkeer tot Hem. 't Is deze verbondstrouw, die ons bewaart, die ons vasthoudt, die tot ons brengt den roep der genade in ons jeugdleven vol verbondsschending. 't Is die trouw des HEEREN, die ons opzoekt en aan ons werken wil door de kerk, door ons verenigingsleven en door zooveel meer, opdat wij behouden blijven als erfgenamen Gods.

En diezelfde trouw des HEEREN geeft ons den vasten troost in onzen terugkeer nimmer aan Zijn genade te vertwijfelen. Want in het feit, dat Hij het verbond heeft opgericht naar Zijn welbehagen ook met ons, juist met ons, ligt de zekerheid, dat we niet mogen twijfelen aan Zijn wil genade te bewijzen aan ieder, die pleitend op dit verbond, zich keert tot Hem.

Zoo brengt de HEERE ons in en bewaart Hij ons bij Zijn verbondsgemeenschap. Maar deze daad des HEEREN roept om en eischt onze weder-daad. Want verbondsgemeenschap is er alleen, wanneer de twee partijen in het verbond actief zijn; niet tegen elkaar, maar met elkaar mede-werken; wanneer er een samenwerken is wederzijds. Wordt slechts aan één van beide partijen het „werken“ overgelaten, dan is dit een verbreken van het verbond en de verbondsverhouding terugbrengen tot de éénzijdigheid van haar oorsprong. De eerste wet van elk verbond is, dat beide partijen in rechten en plichten naar elkander zullen heenwerken en met elkander zullen samenwerken. En dat niet voor een oogenblik, maar in permanente, doorlopende actie. Het verbond is nooit een motief voor rust, maar zet voortdurend in de spanning; vereischt een voort-

durend spreken en luisteren; een doen en laten; een vragen en gevraagd worden.

Daarom moet ons leven zich hierdoor kenmerken, dat het voortgaat in verbondsgehoorzaamheid aan den HEERE. Er is geen gevaarlijker vijand van het verbond dan de gedachte, dat het invoert in het land van zachte en zoete rust — een toestand van niets-doen en stil-zijn. Ja, het verbond brengt wel tot rust, tot het land van rust — maar tot het rusten IN God. En rusten IN God is voortdurend werken aan het lustwerk des Heeren. En dat met den altijd-doorgaanden werklust des Geestes.

Zoo vraagt het verbond met een elk oogenblik beklemmenden eisch de daad der gehoorzaamheid van ieder, die in dat verbond is opgenomen en leven wil.

Daarom riep Petrus tegenover de valsche verbondsbewoering der Joden in den Naam des HEEREN terug tot de gehoorzaamheid, tot de levende eischen des Verbonds, want de Joden gebruikten het verbond als motief voor rust. Ze roemden er in dat het verbond er was en zij het volk des verbonds waren, alleen reeds daardoor, dat ze lid waren van de Joodsche natie — dus meenden ze rustig te kunnen zijn.

Van deze doodende verbondsbewoering roept Gods Woord door Petrus hen terug. 't Verbond is nooit een grootheid, waarin we slapend kunnen rusten. Het verbond des HEEREN zet ons onder spanning.

Het vraagt voortdurend een actief volk — verbondskinderen, die zich geven in daden des verbonds zijn, mogen we niet rusten in de hangmatten die we gehangen hebben aan de boomen van den hof des verbonds, maar moeten wij opstaan en werken en bebouwen den hof. Dat is de blijvende eisch des verbonds.

Er moet iets gedaan worden! Veel, ja alles gedaan worden. Want het verbond komt met rechten; het plaatst elk oogenblik voor het aangezicht des Heeren en wil, dat we altijd de stem des Heeren zullen hooren. Want het verbond moet voortdurend bevestigd worden in de voortdurende actie, en kan nooit tot rust komen, dan tot het rusten in de blijvende, steeds weer nieuw gevraagde daad van gewillige gehoorzaamheid.

't Is de erkenning van dit verbondsrecht des Heeren, dat brengen moet tot de juiste activiteit in het verenigingsleven. Deze erkenning ontrukkt het werk voor en op de verenigingen aan den doodenden sfeer van particuliere liefhebberij, en zet ook dat werk en den verenigingsplicht van elken jongen en elk meisje onder de spanning van de verbondsrechten des Heeren op ons! Zijn rechten zijn onze plichten. Maar deze verbondsplichten worden dadelijk verbondsvoorrechten voor allen die dankend den God des verbonds erkennen.

¹⁾ Deze meditatie van de hand van wijlen Dr. M. B. v. 't Veer troffen wij aan in het orgaan van de Geref. Jeugdcentrale te Groningen, September 1936. Wij meenen haar onzen lezers niet te mogen onthouden.

OPVOEDING EN ONDERWIS

In de wereld van den Bijbel.

I.

Een van de onmisbare voorwaarden voor het goed verrichten van waarlijk Geestelijken arbeid is de voortdurende bezinning en dus ook de voortdurende kritiek op de motieven waaruit, de doeleinden waartoe, de houding waarin en de wijze waarop men dien arbeid verricht.

Wanneer ik zoo spreek van Geestelijken arbeid, dan gebruik ik het woord Geestelijk, dat met een hoofdletter moet geschreven worden. Met dat woord wordt, gelijk U wel bekend zal zijn, aangeduid dat, wat in het Nieuwe Testament pneumatisch wordt genoemd. Dat is een woord uitsluitend doeleind op den Heiligen Geest van God. En het duidt altijd iets aan dat door den Heiligen Geest beslissend wordt beheerscht in oorsprong en karakter, werking en tendens. Geestelijke arbeid is dan die mensche-

lijke arbe
voortdure
Geest va

Tot de
schen arb
wijs op o
worden.
derwijs g
dat zich
van den
op zijn be
ls het ni
dienst st
wil we
koningsh
kan alle
onder de
Maar wie
ook ten v

Als nu
werk is,
voortdure
zeker oo
pelijk ka
van wijs
moetwot
voor alle
pactisch
en werki
richt. Eet
een zich
Heiligen
el hetzelf
het lever
werd en
Heiligen

Tot de
onze chri
en met d
graag eer
Ik wil
het feit,
den teek
steken ni
Bijbel".

Scholer
Inrichting
voor alle
Neen, o
bijbreng
kwasi-we
innige ov
reeds ve
ik heb he
de kennis
men inden
de kennis
spreken e
land en d
van de m
ziel en li
denk voo
God, Die
taal en
denk voo
in Wien
dagelijks
heerschap
In het
wijzen v
meerder
komen k
doelstelli

Als nu
christelijk
dan moe
alles sch
scherpzie
de geloof
staan, Ze
wezen als
De bijbel
fundamen
Alleen in
Jezus Ch
belichting
kleurige

Dit all
zelf de v
bijbel he
onderwijs
een ooge
als vanze
werk te